

"Anem cap al diari nacional"

Comencem amb un tòpic: la premsa en català només pot ser rendible a comarques.

—Hi ha dos tòpics que funcionen molt: el primer, que fer premsa en català no és rendible; el segon, que si en català és rendible només ho pot ser a comarques. Però són tòpics totalment interessats. El fet que la premsa sigui rendible o no va lligat a infinitat de factors i penso que el factor "comarcal" o el factor "en català" són dos entre milers.

—On situaria el debat sobre la rendibilitat empresarial de la premsa en català?

—Una empresa ha de ser rendible per definició. Per què no ho són les empreses actuals? Poso alguns exemples, tot i que desordenadament. En primer lloc, hi ha un problema greu de model periodístic. Tothom diu que no es venen diaris, però a ningú no se li acut d'afegir: no es venen els diaris que fem. Un altre tema: vivim una dictadura de la publicitat. Durant anys ha estat molt còmode muntar les empreses de premsa en base al que podia donar la publicitat. Això ha generat uns vicis estructurals brutals, i ens ha portat a una situació de dependència que s'ha d'acabar. I jo penso que la crisi econòmica que acaba de passar ha ajudat molt. Vivim també una dictadura del sistema de venda i distribució. La informació és una mercaderia caríssima si volem que sigui bona, i no té sentit que un cop fet i enllestit el diari, encara ens quedi un 35% del preu de capçalera simplement per acabar-lo de portar fins al client. Són una sèrie de vicis del sector que ens han estat molt còmodes durant temps.

—Però si la publicitat no ha de ser la principal font de finançament d'un diari, quina ho serà?

—No, jo no dic que no ho hagi de ser. Dic que ha estat molt còmode que aquesta sigui la principal font, quan té una estructura més que discutible. La publicitat no deixa de ser un impost indirecte, amb totes les complicacions que això comporta. I el que no pot ser és que depenguem en el 60% o el 70%, i algunes publicacions en el 80%, dels ingressos per publicitat.

—Una alternativa és pujar el preu de venda...

—Quan fan una enquesta i pregunten a la gent per què no compra premsa, qui diu que és per culpa del preu? Ningú! Mai! Això no passa amb cap altre producte. I malgrat això, totes les empreses venem el diari per sota del preu de cost, i encara hi afegim cada cop més cost. Aquesta gravadora que fas servir tu no val el mateix que les altres, perquè són diferents. El mateix passa amb les càmeres de fotografiar, o

**Joan Vall i Clara
(36 anys),
director editorial
d'El Punt, posa
les cartes damunt
la taula. Un
objectiu: fer un
diari per a tota la
nació. Un
mètode: la suma
d'edicions
comarcals. I una
convicció: la
premsa en català,
ben feta, també
és rendible.**

amb els cotxes. En canvi, tots els diaris valen el mateix. Qui ho trenca això? De vegades penso que la crisi hauria d'haver durat més, bastant més. Si això dura un any o dos més, hagués entrat en pèrdues fins i tot *El País*, i poder ens haguéssim assegut a parlar.

—Sembla que hi ha cert moviment en la premsa en català. Vostès obren la nova edició del Barcelonès Nord i pròximament la del Maresme, l'Avui prepara una remodelació del diari per aquesta tardor i, en sentit contrari, s'ha perdut una capçalera amb la desaparició del Nou Diari. S'estan definint les posicions?

—No, no. No hi ha cap fenomen d'aquest tipus, o jo almenys no el sé veure. En el nostre cas hi ha l'evolució d'un projecte, que sempre hem dit que era un projecte de premsa local. Sempre hem dit també que a partir d'una premsa local es podia bastir un diari nacional per a tots els Països Catalans, tot i que som conscients que en aquests moments res no funciona comunicacionalment amb aquest àmbit a part de la revista *El TEMPS* i la informació meteorològica de TV3. Aquest procés el vam començar a bastir en el desè aniversari del diari, quan ens vam adonar que ja havíem complert l'objectiu marcat en un principi, que era simplement fer un diari en català a les comarques de Girona. Llavors ens creem una nova utopia, que és la de pensar que aquest model és exportable, sindicant serveis i bastint un projecte de diari nacional de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó, però tocant de peus a terra i sense marcar calendaris. A partir d'aquí vam començar una sèrie de processos: érem un diari que sortia sis dies, ara en sortim set; érem un diari que tenia problemes amb un dominical, i ara els tenim més o menys resolts; érem un diari sense contactes sòlids amb altres empreses periodístiques, en aquests moments els tenim i com a mínim hem arribat a saber qui pot ser aliat i qui no pot ser-ho.

—I van camí de complir-la, la nova utopia?

—Bé, ens trobem en el 15è aniversari, estem en disposició de fer *El Punt* del Barcelonès Nord. Tenim el projecte immediat, molt immediat, de fer *El Punt* del Maresme. I mentre els que hi som ara no ens hàgim jubilat, i mentre no hàgim cobert tot el territori a base d'edicions, doncs considerarem que no tenim el projecte enllestit. Si això serà al 2000 o al 2014, no ho sé. El nostre és un projecte formulat fa cinc anys que va fent el seu curs sense presses ni pretensions d'estirar més el braç que la màniga. I sobretot tenint les coses clares. M'ha fet una certa gràcia el cas del *Nou Diari*, que tu has esmentat abans. La revista del Sindicat o del

es de baix"

Col·legi deia sobre aquest tancament: "un altre cas d'aventurisme empresarial". Un moment, siguem seriosos, no parlem només d'aventurisme empresarial. Quan el grup ECD (Emili i Carles Dalmau) va plantejar el que va plantejar hi havia una sèrie de dades a sobre la taula que qualsevol persona amb un mínim de sentit comú veia que allò no era possible. La gent de la professió s'omple la boca de termes com periodisme d'investigació, i em fa gràcia perquè no sabem ni mirar el que tenim dins de casa. Què hi havia darrere el *Nou Diari*? Un grup? No fotem, home! Hi havia un diari com *La Mañana* de Lleida en franca decadència des de fa temps davant del seu competidor directe que és *Segre*, i res més: tres diaris sense control de l'Oficina de Justificació de la Difusió (OJD), un diari arruïnat com era el *Diari de Barcelona*, una promesa de diners de no se sap ben bé qui. Per tant: aventurisme empresarial i inconsciència dels professionals.

—Anem per parts, perquè ha tocat molts temes. Pot sorprendre que el primer pas fora de Girona hagi estat per venir al cinturó industrial de Barcelona. Dues realitats socio-culturals totalment diferents, com la nit i el dia.

—Ha estat una casualitat de la qual n'estem molt contents, i si vols després en podem bastir la teoria que vulguis. Que sociològicament el Barcelonès Nord no són les comarques de Girona, no ho negaré. Però aquest és només un factor, i n'hi ha centenars, a més d'aquest, que influeixen en la marxa d'una empresa de premsa. Seria molt fàcil fer la següent teoria: comarques gironines i Barcelonès Nord seran els dos extrems de la balança del "projecte Punt". Ho puc dir ara i d'aquí a quaranta anys podran dir: guaita tu, aquell animal tenia raó, a Girona és on tenen més índex de penetració i al Barcelonès Nord on menys. Però no, tot ha estat una casualitat: vam conèixer la *Revista de Badalona*, la gent que la gestionava ens ho va plantejar i ens hem entès. Potser el camí natural hagués estat fer primer l'edició del Maresme, perquè és una zona que toca geogràficament amb les comarques gironines, però la veritat és que no tinc inconvenient que si hi ha una gent amb garanties, la propera edició després del Maresme sigui a la Franja de Ponent, el Racó d'Ademús o Alacant.

—Parlant en termes militars, si que sembla que vostès fan una operació d'encerclament de Barcelona ciutat. Precisament a Badalona s'han instal·lat al carrer de la Conquesta... a la conquesta de Barcelona?

—No, no, no! El carrer es diu de la Conquesta, no de la Conquesta, i segons tinc entès es diu

"Mentre no hàgim cobert tot el territori a base d'edicions, considerarem que no tenim el projecte enllestit. Si això serà el 2000 o el 2014, no ho sé."

així perquè en la postguerra això era el barri de putes fi de Badalona. El tema va per aquí, i no pas per qualsevol versió militar!

—Canviem de terminologia, doncs. Estan flirtejant amb Barcelona ciutat?

—Barcelona és una ciutat complexa, important, evidentment s'haurà d'afrontar, però no estem en cap operació pensada d'encerclament de la capital. Sí que és cert que el Vallès Oriental i l'Osona són comarques veïnes nostres i no hi hem anat, perquè ja hi ha *El 9 Nou*. I *El 9 Nou* se n'ha anat al Vallès Occidental quan podia haver anat a Girona i no hi ha anat perquè ja hi som nosaltres. I això sí que és parlat i pensat. Som socis a *Presència*, imprimim en la mateixa rotativa, i cada vegada farem més accions conjuntes.

—Van cap a un únic diari?

—Hi ha unes relacions de bon veïnatge, i la convicció que el projecte que preconitzem és

possible, i que per força ens hi haurem de trobar. No necessàriament això ha d'acabar en un únic diari. En tot cas el que està clar és que és més soci natural d'El Punt El 9 Nou que no pas La Vanguardia o El Periódico.

—Malgrat el que diu, sembla una evidència que el diari nacional passa per Barcelona. No hi ha diari nacional possible sense penetració a la capital. O això també és un tòpic?

—Si no està implantat a Barcelona ciutat serà un diari nacional amb poca penetració perquè a Barcelona s'hi concentra gran part de la població. Però tampoc no hi ha diari nacional si no està implantat amb força a Alacant o a Menorca. I tu t'imagines un diari nacional sense Girona, o sense Perpinyà, o sense València?

—Una suma d'edicions locals és un diari nacional?

—Depèn de com el facis.

—Com l'ha de fer?

—Un diari és un diari. Farem una única publicació, i amb les possibilitats que ens dóna la tecnologia atindrem el que em sembla que és l'únic forat possible en el mercat de la comunicació, independentment de la llengua: el de la premsa local. Es tracta simplement de fer un sol diari amb moltes edicions locals: en comptes de muntar una planta d'impressió amb una rotativa que imprimeixi molts exemplars a l'hora, preferim fer-ho en rotatives petites que tinguin un cost petit en l'arrencada, i permetre així una desconexió publicitària. Com que des de dalt no ho podem fer, perquè no tenim els recursos, ho fem des de baix.

—Hi ha diners per fer premsa a Catalunya? On és el capital, i per què no ha apostat per una premsa en català?

—En l'únic capital que confiem és en les cent pessetes que cada dia van a parar a diaris espanyols que en aquest moment manen en el mercat. Sempre hem pensat que no és un problema de demanda sinó d'oferta, i intentem anar fent aquesta oferta. Cada vegada que l'hem feta ens ha sortit bé, amb molt d'esforç del col·lectiu professional que hi treballa. On és el diner? Sempre estem en el mateix. El País, per exemple, és una empresa espanyola, què els vols demanar? Han apostat pel seu món de comunicació i el seu model de comunicació. La Vanguardia? Exactament igual, fins fa quatre dies portava l'afegit de "La Vanguardia Espanola". És que això es treu d'un dia per l'altre i es deixa de ser-ho, o què? El diner català que hi ha hagut en el món de la comunicació d'una banda s'ha dedicat a mitjans àudio-visuals i de l'altra s'ha dedicat a El Observador i l'Avui, dos temes que considero greus. No sé on és el diner, el que sé és que se n'ha malgastat molt.

—Què en pensa de l'experiència d'El Observador?

Portada del segon número 0 d'El Punt' del Barcelonès Nord, amb el mateix format que l'edició de Girona. Des del dia 11 de setembre, Santa Coloma de Gramenet, Badalona, Sant Adrià de Besòs, Tiana i Montgat tenen un nou diari en llengua catalana.

—Que no s'aguantava per enlloc ni abans de la sortida. Se n'han sentit tantes animalades!

—Amb el tancament del Nou Diari i El Observador, a Barcelona han quedat només quatre capçaleres amb una certa implantació. Creu que hi ha espai per un cinquè diari a Barcelona?

—S'han tancat aquests diaris perquè cíclicament tocava tancar diaris. Desgraciadament la crisi no ha estat prou forta perquè tots plegats ens adonem de la magnitud del problema, i ara tornarem a un moment cíclic d'obrir diaris. Tot depèn del model que facin servir aquests diaris. Quan nosaltres tinguem diners i recursos humans per anar a Barcelona crec que ens en sortirem.

—Premsa local a Barcelona?

—Sí, sí, primar informativament allò que és local. I en català, no caldria sinó. El que no hi ha a Barcelona és espai per un diari espanyol més. Això està clar.

—Doncs hi ha un diari espanyol que planeja una edició catalana: El Mundo. Creu que l'estil madrileny de fer premsa té possibilitats d'èxit a Barcelona?

—Si vols que et digui la veritat no sé ni quin és l'estil madrileny...

—Diuen que és més agressiu.

—No sé si confonc el que penso amb el que m'agradaria, però la resposta és no, no tenen espai, a menys que facin un canvi radical en la seva línia. El model d'El Mundo fracassarà en poc temps. Diuen que és un model d'oposició frontal al poder, i això és mentida: és un model d'oposició frontal al govern socialista. Amb altres poders hi està la mar de bé. De fet, la seva pretensió final és convertir-se en un d'aquests poders. I això és una aberració des del punt de vista de l'ètica periodística. I s'obliden d'una cosa: a Barcelona, de poder polític n'hi ha molt poc. Què ens vindran a dir? Vindran a fer grans titulars de no-sé-què del cas Casinos? Aquesta gent han triomfat a Madrid perquè s'han trobat amb temes de nous rics, i els nous rics són com són i fan les coses que fan, es compren vaixells... i els mateixos d'El Mundo són uns nous rics més, i ens donen lliçons de periodisme d'investigació quan el que fan és comprar informació a no sé qui. Ara vénen a una terra on la gent és rica de fa temps, i els que són rics ho són molt, i saben molt com va tot això. És una mica complicat entrar amb les mateixes armes.

—Ells basen la seva aposta en la convicció que la premsa catalana és plana, que no destaca res... com si a Catalunya no passés res.

—Evidentment el país és més petit, i es va més amb compte, això està clar. Potser ens preocupen altres històries.

Eduard Voltas